

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Правительство Республики Ингушетия

Министерство образования и науки Республики Ингушетия

ГБОУ «СОШ 4 с.п. Плиево им. М-С.А.Плиева»

РАССМОТРЕНО Методическим объединением учителей ГБОУ "СОШ №4 с.п. Плиево им. Плиева М-С- А." Тебоева Р.И. _____ Протокол № 1 от 30.08.2023г.	СОГЛАСОВАНО Заместитель директора по УВР ГБОУ "СОШ №4 с.п. Плиево им. Плиева М-С- А." Плиева А.Х. _____ Протокол № 1 от 31.08. 2023 г.	УТВЕРЖДЕНО Директор ГБОУ "СОШ №4 с.п. Плиево им. Плиева М-С. А." Котиева Т.Н. _____ Приказ № 38 от 31.08. 2023г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
Учебного предмета «Ингушская литература»
для обучающихся 1-4 классов

Плиево 2023-2024

Кхетора каьхат (пояснительная записка)

Таханарча школан хьалхашка латт доккхий декхараш. Керттерча даькъе уж да хьалкхувш йоаг1а

т1ехье эдел долаш, г1улакхаца, нахаца товш, 1имерза, ший моттиг д1алаца ховш, Даьхе а, къам а, дезал а лоарх1аш, шийна хьалхашка латта декхараш кхетадеш, цу хьаькъахьа къахьегаш, дийша, 1илман

лардаш 1омаь, вахаре царех пайда эца ховш хьалкхейр.

Вахар дег1адоаг1а 1илма, техника, культура дег1адарца. Царга хьежжа хила беа дешархошта тахан беш бола хьехам. Школашка вахарцара бувзам ч1оаг1баро д1адех хьехархошкара дешархой теркам

т1абахийта дезар – дукхаг1а долча даькъе шоашка уйла яйтар, 1илман лардаш тохкаш болх байтар, 1омадьчох вахаре пайда эца ховргдолаш.

Наьна мотт 1омабар, грамматика хар боккха лоарх1ам болаш да дешархой кхетам дег1абоалабара,

х1ана аьлча, мотт 1омабарца кхетаю мета хозал, из б1аьхий хилар, кхыча къамий мотт а дикаг1а кхетабу бераша, цар культура йовза а новкъостал ду. Дешархошта д1ахьехар хила деза уж кхетаргболаш,

ц1енача, атгача меттала, 1омадьчох ма хулла дукхаг1а дукхаг1а пайда эца йиш хургйолаш.

Цудухьа наьна мотт хьехачо керттердар хьаькъоастадеш, цунна теркам т1абохийташ, грамматически бокьонаш в1аши юсташ бе беа ший болх.

Наьна метта урокаш т1а дешархоша г1алг1ай метта грамматически лардаш 1омаю, къамаьл шаьрдара балхаш а ду.

Пхелаг1ча классе доладу грамматически даькъа – морфологи 1омае, из болх д1ахьо ялхлаг1чеи ворх1лаг1чеи классашка. Из раздел я къамаьла доакьоех кхетам луш, хьалха царех 1омадьр к1оаргдеш, шердеш. Къамаьла доакьош 1омадеш дешархошта ха деза предложенешта юкьера уж шеко йоацаш белгалдаха.

Дешархой къамаьла культура лакхьари 1омадьчун навькаш дег1айоалаяри хила деза х1ара урока. Из болх д1ахьо тайп-тайпара упражненеш кхоачашьярца. Упраженеша новкъостал ду 1омаь бокьонаш ч1оаг1ье, орфографически а пунктуационни говзал ч1оаг1ье, грамматически материал дикаг1а кхетае а, йоазонца цунах пайда эца а.

Говзамеча йоазонех пайда эцаш, дувзадена къамаьл шаьрдеш дешархой теркам т1абахийта беа хьехархочо сочиненеш, изложенеш язьяра,говзамеча текста тохкам бе 1омабара.

Тайп-тайпарча дошлоргех пайда эца 1омаде деза хьехархочо бераш, шоаш бувцаш бола мотт б1аьхий, ира, говза, хоза бувцаргболаш, къамаьл деча хана а йоазув деш а г1алаташ дергдоацаш. Х1ара уроках, кердачох хоам беш, хьалха 1омадьр дагалувцийта деза дешархошка, кердачун хьалха 1омадьчунца бувзам а беш.

Х1ара классе шу д1адолалуш а шу чакхдоалаш а хьалха 1омадьр кердаккха деза дешархошца, программаца белгалбаьккха дувзадена къамаьл шаьрдара болх бизза д1абахьа беа.

Г1алг1ай мотт хьехара г1улакх доагг1ача тайпара хьехархочо д1ахьой, дешархошта шоай наьна мотт безалургба, шоаш 1омабеча кхыча къамий метай бокьонаш йовза атта хургда.

3 класе дешара урока календарни тематически план (68 с.)

№ арг ла	Урока тема	Сахьа т	Лаьрха ха	Йола ха
	<i>Ахкеи гуйреи</i>			7.09
1	Яндиев Дж. «Дешархошка»	1		8.09
2	Муталиев Хь-Б. «Цхьоалаг1ча сентябре».	1		14.09
3	Осмиев Хь. «Хьехархо».	1		15.09
4	Льянов М. «1арамхий йтсте».	1		21.09
5	Осмиев Хь. «Ахкан бийса», Гагиев Г. «Дог1а халхадувл», Ушинский К. «Маьлха з1анараш».	1		22.09
6	Боков А. «Хьунаг1а».	1		28.09
7	Хамхоев А. «Гуйра», «Гуйра».	1		29.09
8	«Маькхах дола дош».	1		5.10
9	Классал арахьа дешар. Оакхарех дола фаьлгаш.	1		6.10
10	Осмиев Хь. «Ялата хам»,	1		12.10
11	Чахкиев С. «Са юрт».	1		13.10
	<i>1алам лорадар – Даьхе лораяр да.</i>			
12	Пришвин М. «Дагадоаг1арех», Гагиев Г. «Га д1аег1ай Мусас».	1		19.10
13	Шаьра дешар тахкар. Хашагульгов 1. «Лийга б1ийг».	1		20.10
14	Плиев М-С. «Даьра чов»,	1		26.10
15	Хашагульгов 1. «Лом».	1		27.10
16	Саракаев Хь. «Борзик».	1		9.11
17	Даурбеков Б. «Хьазилгаш лувца циск».	1		10.11
18	Хашагульгов 1. «Сувсакь», «Б1арзадахка»	1		16.11
19	Классал арахьа дешар «Сагах, цун гоазалах дола фаьлгаш».	1		17.11
	<i>Берий вахар</i>			
20	Котиева Н. «Берашка», Солоухин В. «Вай берал».	1		23.11
21	Гагиев Г. «Эздел».	1		24.11
22	Осмиев Хь. «Д1аяха ха», Костоев 1. «Харцои нийсхой».	1		30.11
23	Чантиев А. «Х1ана вар Мурад г1айг1ане».	1		1.12
24	«Деналг1улакхаца хьахьокх».	1		7.12
25	Гагиев Г. «Виза кьонах».	1		8.12
26	Классал арахьа дешар. Сакьердаме муг1араш.	1		14.12
27	Чантиев А. «Дика оамал».	1		15.12
28	Шадиев С. «Бурдолг».	1		21.12
	<i>1а.</i>			
29	Арчаков Т. «Бераш 1анна г1аддахад», Осмиев Хь. «Лоа делх»,	1		22.12
30	Ушинский К. «Биь дагалоаттам».	1		28.12
31	Фаьлг. «1ани ахкани хина кьовсам».	1		29.12
32	Хашагульгов 1. «Керда шу», Арчаков Т. «1а».	1		11.01
33	Костоев 1. «Берза 1азал».	1		12.01
34	Фаьлг «Хьуна оакхарий кьамаьлаш», Баратынский «1ан сурташ».	1		18.01
35	Классал арахьа дешар. Берех дола дувцараш.	1		19.01

	Гулакх, эзел – доттаглий ба.			25.01
36	Гагиев Г. «Виза кІант», Сулаев М. «Ца вовза доттагІа».	1		26.01
37	Гагиев Г. «Ахьмади Махьмади», Плиев М.- С. «Нийса язде Іомавелча».	1		1.02
38	Костоев І. «Даь хьехамаш», Озиев С. «Нахацара гІулакх».	1		2.02
39	Гагиев Г. «Мишта яа еза маькх».	1		8.02
	Дай мехка яхь йола кІантий.			
40	«АргІа гІехьашка хинна тІом», Муталиев Хь. «1919 шу Экажкьонгий - Юрта».	1		9.02
41	Классал арахьа дешар. Даьхенах йола байташ.	1		15.02
42	Зязиков Б. «Дего гешт дергдацар».	1		16.02
43	Шадиев С. «Кавказа турпал – Тутаева Аьсет».	1		22.02
44	«Иштта тІом бора вежараша».	1		29.02
45	Шадиев С. «Осканов Суламбек – халкьа тешаме воІ», «ЦІавенав тха лоалахо» Арчаков С.	1		1.03
	Вай ноаноех лаьца.			
46	«Наьна кулг» шира дувцар, Мякиев А. «Наьна бийса».	1		7.03
	БІаьсти.			
47	Бианки В. «Март», «Оалхазараш цІадаьхкад».	1		14.03
48	Шадиев С. «Ялат дІаде доладир», Осмиев Хь. «БІаьсти».	1		15.03
49	Классал арахьа дешар. Оалхазараш дола фаьлгаш.	1		21.03
50	Яндиев Дж. «Балха Іуйре», фаьлг «ДоттагІий».	1		22.03
51	Фаьлг «Беши карти», Осмиев Хь. «ДогІа».	1		5.04
	Халкьа багахбувцам.			
52	Мальсагов А. «Кицаш», «Мишта кхетаду вай кицаш».	1		6.04
53	«Ховли-довзалеш», «Гхьуж - илли».	1		12.04
54	Дахкильгов И. «Бийдолгаш».	1		13.04
55	Классал арахьа дешар. Іаламах дола дувцараш.	1		19.04
56	Фаьлг «Къажкьайг».	1		25.04
57	Фаьлг «Пхьагало паргІатдаьха оакхарий».	1		26.04
58	Фаьлг «Борзи Іаьхари».	1		2.05
59	Фаьлг «Газеи цун бІийгии», «Хьаькьал	1		3.05
60	теннад».			
61	Фаьлг «Са ги боагІаргба хьо», «Мишта Іехадаьд цогало оакхарий».	1		10.05
62	Фаьлг «Борзи, цогали, пхьагали».	1		16.06
63	Фаьлг «Котам».	1		17.05
64	Фаьлг «Дог – майра пхьагал».	1		23.05
65	Фаьлг «Пхьиди дахкеи», «БоргІали цогали»,	1		24.05
66	«Хьунсаг».			
	Шира дувцараш.			
67	«Тускар чІоагІа делахь», «ЦІа дехад».	1		
68-	«Лом – лом да», «Гий», «Миста бод биача тоалургвар».	1		

